

Eesti ratsasprodi arengukava 2021-2030

2023. a arengukava täitmise aruanne

Üldeesmärk:

Eesti on väärikalt ja tulemuslikult esindatud rahvusvahelises tippspordis.

Lähtuvalt arengukavast on fookusvaldkonnad üldeesmärgi saavutamiseks: saavutus- ja tippспорт, võistlused, treenerid ja ametnikud, ratsakoolid, spordis osalejad, hobused ja nende heaolu, taristu, kommunikatsioon ja nutikad lahendused.

2023. aastal on suudetud ratsaspordis hoida 2022. aastal saavutatud head taset: rahvuslikel ja rahvusvahelistel võistlustel tehtud startide arv on püsinud kõrgel tasemel. Eestis korraldati 10 FEI võistlust, sh esmakordselt maailmameistrivõistlused (noorhobuste MM kestvusratsutamises). Positiivne on Rohelise Kaardi programmi populaarsus ja edukalt käivitunud amatööride klass kooliõidus. 2023. aasta olulisteks sündmusteks on kujunenud kestvusratsutamises noorhobuste MM Padisel, dokumentaalfilmi "Kaks südant" linastus (vaatajate arv ca 6000) ja Tallinn International Horse Show läbiviimine 3* võistlusena. Ratsasprodi üldine populaarsus jäi samale tasemele, kümne populaarsema võistlusala sekka jõudmine eeldab harrastajate arvu olulist suurendamist (vähemalt 5000 harrastajat, hetkel on harrastajaid 3200). Selleks tuleb aga jätkuvalt panustada ratsakoolide ja klubide arendamisse. Tugevdamist vajab koostöö hobusekasvatuse organisatsioonidega.

1. SAAVUTUS- JA TIPPSPORT

Indikaator	2022/23	2023/24	Trend
Eesti takistussõidu, koolisõidu ja kolmevõistluse meeskonnad ja/või võistluspaarid kvalifitseeruvad OM-iks.	-	-	Võistkonnad ja/või võistluspaarid ei kvalifitseerunud. Toimuvad ettevalmistused järgmise perioodi OM-ks.
Kestvusratsutamise noorte võistkond saavutab MM-il vähemalt 7. koha ja seeniorite võistkond kvalifitseerub EM-iks ja WEG-iks.	Kestvusratsutamise seeniorite võistkond saavutas MM-il 4. koha.	Võistkond osales EM-il ja noorhobuste MM-il.	Kestvusratsutamises seatud eesmärk täidetud.
Rakendisportlased osalevad MM-il.	-	-	Rakendisportlased ei osalenud MM-il.

Väljakutsed:

1. Ratsutamise algõpetuse kvaliteet ja saavutatud baasoskused pole piisavad saavutusspordi ja eliitspordi uuele tasemele viimiseks.
2. Suurendada ratsaspordialadel osalevate sportlaste arvu EMV-I; konkurents on osadel aladel väike ja EMV-I võistlemine pole piisavalt motiveeriv.

Olulisemad tegevused:

- Olid aktiivsed KS, TS ja KV tiimide projektid, toimusid treeninglaagrid. Eriti aktiivne oli KS projekt.

2. VÕISTLUSED

Indikaator	2022	2023	Trend
Eestis toimub vähemalt üks rahvusvaheline tiitlivõistlus (MM, PM, EM).	-	2023. a korraldati esmakordselt Eestis maailmameistri võistlused noorhobuste kestvusratsuta mises.	Rahvusvahelisi tiitlivõistlusi ei ole Eestis kunagi varem korraldatud.
Rahvuslike võistluste arv (allikas: ratsanet).	105	101	Rahvuslike võistluste arv jäi suures plaanis samaks.
Startide arv rahvuslikel võistlustel Eestis (allikas: ratsanet).	14 553	14 142	Startide arv rahvuslikel võistlustel on jäänud püsima 2022. a aasta tasemele.
Rahvusvaheliste võistluste arv Eestis (allikas: ratsanet).	17	10	Toimus 10 võistlust, sh KR noorhobuste MM, vaatamata sellele on võistluste arv langenud 17-lt 2022 aastal 10-le 2023 aastal. Jäi esindamata kolmevõistlus.
Eesti sportlaste startide arv rahvusvahelistel võistlustel Eestis (allikas: ratsanet).	712	634	Startide arv jäi praktiliselt samaks võrreldes 2022 aastaga.
Eesti sportlaste startide arv rahvusvahelistel võistlustel välismaal (allikas: ratsanet).	1701	1456	Võrreldes 2022 aastaga on osalus rahvusvahelistel võistlustel välismaal langenud.

Väljakutsed:

1. Esinduslikke rahvuslikke võistlusi, mis pakuks pealtvaatajatele kvaliteetset showprogrammi ja spordielamust võiks olla oluliselt rohkem.

Olulisemad tegevused 2023:

- 2023. a. esmakordselt korraldati Eestis maailmameistrivõistlused noorhobuste kestvusratsutamises
- Suurte rahvuslike ja FEI võistluste korraldamine (jooksvalt).
- Tiitlivõistluste korraldamine (jooksvalt).
- TIHS 2023 korraldati kõrgemal 3 täрни tasemel.
- Ratsasporti tutvustav film „Kaks südant“.

3. TREENERID JA AMETNIKUD

Indikaator	2022	2023	Trend
Järgusportlaste juhendajate arv (treenerid, kes aitavad kaasa järgu normatiivi täitmisel) (allikas: ratsanet).	38	36	Järgusportlaste juhendajate arv jäänud stabiilseks.
RK eksamineerijate arv (allikas: ratsanet).	82	74	Oluliselt kasvanud RK eksamineerijate arv.
EOK ratsutamise treenerikutsete arv (allikas: Eesti Spordiregister).	144	140	Treenerikutsete arv ei ole muutunud.

Väljakutsed:

1. Täiskohaga töötavaid treenereid on endiselt vähe.
2. Treenerite täienduskoolitus muuta veelgi süsteemsemaks, et see vastaks treenerite professionaalse arengu vajadustele.
3. Enamus treeneritest töötab kas Harjumaal või Tartumaal; treenerite kättesaadavus on piirkonniti väga ebahühtlane.
4. Kolmevõistluses, kestvusratsutamises ja rakendisportis on treenereid sportlaste juurdekasvu (spetsialiseerumise) tagamiseks endiselt vähe.
5. Kõrgema kvalifikatsiooniga treenereid (tase 6 ja kõrgem) napib.
6. Treenerite motivatsioonitase on kohati madal.

Olulisemad tegevused 2023:

- Ametnike ja treenerite koolitused ning atesteerimised toimuvad süsteemselt ja iga-aastaselt. 2023.a. saime treenerite ja ametnike koolitustele suuremahulisi toetusi läbi ERASMUS meetme ning Sporditeabe Sihtasutuse.
- Treenerite mentorsüsteem toimib heal tasemel.

4. RATAKOOLID

Indikaator	2022	2023	Trend
Igas maakonnas tegutseb vähemalt üks ratsakool, mis pakub kvaliteetset tulemustele orienteeritud (õpilased ja vilistlased esinevad EMV-l) baasväljaõpet (allikas: ERLi küsitlus).	13	13	Kaardistatud ratsakoolid maneežidega, puudub ülevaade väljaõppe kvaliteedist. 2023. a lõpu seisuga on 3 atesteeritud ratsakooli.

Väljakutsed:

1. Ratsutamise algõpetuse kvaliteet ja saavutatud baasoskused pole piisavad saavutusspordi ja eliitspordi uuele tasemele viimiseks.
2. Ratsakoolide võimekus laiendada ja personaliseerida oma tegevust on nõrk; vaid vähesed ratsakoolid suudavad pakkuda teenust edasijõudnud lastele ja noortele.
3. Tunnustatud ratsakoole on jätkuvalt vähe.

5. SPORDIS OSALEJAD JA HUUVILISED (LAPSED, NOORED, AMATÖÖRID, HARRASTAJAD, TERVISESPORTLASED, VABATAHTLIKUD)

Indikaator	2022	2023	Trend	
Ratsaspordi populaarsus (koht spordialade reitingus harrastajate arvu alusel), allikas: Eesti Spordiregister.	15. koht	14. koht	Kümne populaarsema spordiala sekka jõudmine eeldab vähemalt 5000 harrastajat (hetkel on ratsasprodis 3200 harrastajat).	
Laste ja noorte osalus TS EMV-I (allikas: ratsanet).	44 / 8 (noored)	27 / 8 (noored)	Ponide ja juunioride segmendis – suur langus võrreldes 2022. aastaga.	
Laste ja noorte osalus KS EMV-I (allikas: ratsanet).	19 / 3 (noored)	22 / 5 (noored)	Osalus kasvanud.	
Laste ja noorte osalus KV EMV-I (allikas: ratsanet).	12 / 9 (U25)	16 / 7 (U25)	Osalus kasvanud.	
Laste ja noorte osalus KR EMV-I (allikas: ratsanet).	14 / 6 (noored)	12 / 5 (noored)	Osalus jäänud samaks.	
22-aastaste ja vanemate roheline kaardi saajate arv (allikas: ratsanet).	42	48	RK populaarsus on selles segmendis kasvanud.	
Harrastajate aastalitsentsidega sportlaste arv (allikas: ratsanet).	120 + 37 (H+A)	177	Kasvanud on harrastaja / amatöörilitsentsiga võistlejate arv (KS amatööride lisandumise tõttu).	
Eesti amatöörspord on esindatud rahvusvahelistel amatööride võistlustel (allikas: ratsanet / FEI).	-	-	Amatöörspordilased osalevad madalama tasemega rahvusvahelistel võistlustel.	

Väljakutsed:

1. Avalikkuse teadlikkus ratsaspordialadest, võistlustest, ratsaspordi traditsioonidest, kultuurist ja väärtustest peaks veelgi kasvama.
2. Laste ja noorte motiveerimine, samuti töö lastega vajab tõhustamist.
3. Osalusmudeli alumistel tasemetel asuvate inimeste panus ratsaspordi ja -kultuuri edendamisse ei ole piisavalt tunnustatud ja teadvustatud.
4. Klubide võimekus kaasata uusi liikmeid ja pakkuda neile ratsaspordi harrastamisvõimalusi võiks olla suurem. Klubi roll ratsaspordis on jätkuvalt ebaselge.
5. Klubidel ei ole piisavalt suutlikkust (noor)sportlasi toetada.

Olulisemad tegevused:

- Analüüs ja ettepanekud Rohelise Kaardi programmi laiendamiseks erinevatele sihtgruppidele, sh täiskasvanud.
- Läbiviidud lastevanematele teabepäev / seminar.
- Osaletud ratsutamisüritustega liikumisaasta projektis 2023.
- Loodud amatööride klass koolisõidus.

6. HOBUSED JA NENDE HEAOLU

Indikaator	2022	2023	Trend
Rahvusvahelistel võistlustel esindavad Eesti sportlased Eestit kodumaal kasvatatud hobustega	108 Eestis sündinud hobust on teinud vähemalt ühe stardi rahvusvahelisel võistlusel. (välismaal sündinud hobuseid 126)	117 Eestis sündinud hobust on teinud vähemalt ühe stardi rahvusvahelisel võistlusel. (välismaal sündinud hobuseid 125)	Eestis sündinud hobustega tehakse rahvusvahelistel võistlustel järjest rohkem starte.
Eestis vs välismaal sündinud hobuste osalus rahvusvahelistel võistlustel	46%/54%	48%/52%	On kasvanud nii Eestis sündinud hobuste arv (117 – 2022. a) kui ka osakaal (48%)

Väljakutsed:

1. Veelgi rohkem panustada koostöösse hobusekasvatajatega.

Olulisemad tegevused:

- Tegevus „koostöös seltsidega ettepanekud ühiste arengueesmärkide kokkuleppimiseks ja arendustegevuste käivitamiseks“ pole käima läinud.

7. TARISTU

Indikaator	2022	2023	Trend
Taristu omanike ja pidajate teadlikkus kliimaneutraalse majandamise põhimõtetest	-	-	Täpselt pole võimalik hinnata

Väljakutsed:

1. Taristu on aegunud ja ressursside kasutuse poolest ebaefektiivselt majandatav
2. Kvaliteetset taristut tipp- ja saavutusspordi arendamiseks vähevõitu

Olulisemad tegevused:

- Tegevus „koostöös EHML-iga ühise tegevuskava loomine kliimaneutraalse majandamise põhimõtete juurutamiseks ratsaspordis ja hobumajanduses“ pole käima läinud

8. KOMMUNIKATSIOON JA NUTIKAD LAHENDUSED

Indikaator	2022	2023	Trend
ERL koostöö meediakanalitega	Koostöö toimib	Koostöö võiks parem olla	Objektiivselt ei ole võimalik hinnata
Maakonnakeskuste arv, kus tegutsevad ratsasporti põhjalikult tundvad ja seda kajastavad ajakirjanikud	-	-	Ei ole võimalik hinnata

Väljakutsed:

1. Avalikkuse teadlikkus ratsaspordialadest, võistlustest, ratsasporti traditsioonidest, kultuurist ja väärtustest võiks suurem olla.
2. Teadus- ja arendustöö ning valdkonnaga seotud hariduse andmine on kehv.

Olulisemad tegevused 2023:

- Edukalt linastus Eesti ratsasporti tutvustav film „Kaks Südant“. Film tutvustas meie ala väga hästi ja põhjalikult.
- Ratsaliidul valmis uus koduleht.
- Hobumaaailma podcast.